

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 17/2025-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária Prachová & Pobijak, s. r. o., Pribinova 20, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. B4-56Em/8/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. B4-56Em/8/2018 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava II **p r i k a z u j e**, aby v konaní sp. zn. B4-56Em/8/2018 konal bez zbytočných prierahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **3 000 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Bratislava II **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava II **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **856,75 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 3. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov

podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B4-56Em/8/2018. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 5 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a príslušného súdneho spisu v podstatnom vyplýva, že sťažovateľ ako oprávnený podal 4. decembra 2018 na Okresnom súde Bratislava IV návrh na výkon rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia, a to uznesenia okresného súdu č. k. 13P/142/2017-64 z 13. júla 2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/415/2017-109 z 5. októbra 2017, ktorým okresný súd upravil styk s maloletou [REDAKOVANÉ] (dcérou sťažovateľa), keďže povinná (matka maloletej) rozhodnutie o úprave styku nerešpektovala a bránila sťažovateľovi v stretávaní sa s dcérou. Sťažovateľ sa zároveň domáhal určenia termínov náhradných stretnutí, ktoré neboli realizované.

3. Okresný súd uznesením č. k. 56Em/8/2018-70 z 13. mája 2019 nariadil výkon neodkladného opatrenia, proti ktorému podala povinná 18. júna 2019 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 18CoE/153/2019-107 z 28. augusta 2019 tak, že odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil. Krajský súd zároveň uviedol, že úlohou prvoinštančného súdu bude ďalej pokračovať v konaní o výkon rozhodnutia v intenciách § 378 a nasl. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“).

4. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 397/2020-18 z 20. augusta 2020 odmietol ako zjavne neopodstatnenú v poradí prvú ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie označených práv zbytočnými prieťahmi okresného súdu v napadnutom konaní.

5. Okresný súd uznesením z 2. februára 2021 nariadil neodkladné opatrenie spočívajúce v uložení povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu v zariadení TENENET o. z. Z komplexnej správy daného zariadenia z absolvovaného psychologického poradenstva vyplýva, že k stretnutiam dochádzalo v obmedzenom rozsahu, resp. k nim vôbec nedochádzalo, teda neodkladné opatrenie nenaplnilo účel.

6. Okresný súd uznesením z 12. mája 2022 uložil povinnosť účastníkom konania podrobiť sa odbornému sociálno-psychologickému poradenstvu v organizácii Úsmev ako dar. Predmetné uznesenie bolo potvrdené uznesením krajského súdu sp. zn. 18CoE/91/2022 z 29. júla 2022. Okresný súd vyzval 10. novembra 2022 organizáciu Úsmev ako dar k oznámeniu, či výchovné opatrenie nariadené uznesením prebieha. Odpoveď danej organizácie bola okresnému súdu doručená 9. marca 2023, pričom v zmysle uvedenej správy k stretnutiam nedochádzalo v dôsledku absencie súčinnosti matky maloletej.

7. Mestský súd uznesením z 3. decembra 2024 uložil povinnej (matke maloletej) podľa § 382 ods. 1 CMP pokutu vo výške 500 eur.

8. Do dňa podania ústavnej sťažnosti k úplnej realizácii styku medzi sťažovateľom a jeho maloletou dcérou v rozsahu nariadeného neodkladného opatrenia nedochádzalo.

9. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 17/2025-14 zo 14. januára 2025 bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II. Sťažostná argumentácia

10. Podstata sťažostnej argumentácie spočíva v namietanom porušení označených práv zbytočnými priet'ahmi konajúceho súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zrekapituloval doterajší priebeh napadnutého konania. Napriek skutočne citlivým veciam, ktoré sú predmetom napadnutého konania, celková dĺžka presiahla obdobie takmer 5,5 roka. Príslušný sudca vo veci nekonal efektívne, a to napriek tomu, že vo veciach maloletých má konať s mimoriadnou starostlivosťou. Prvé pojednávanie sa uskutočnilo po 1,5 roku od prvého podania. Súd bol v rámci konania dlhodobejšie nečinný v rámci viacerých období. V konaní došlo až štyrikrát k zmene zákonného sudcu, v dôsledku čoho súd nekonal viac ako rok. Na zvýraznenie mimoriadnej citlivosti predmetu sporu sťažovateľ poukázal na súvisiacu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a ústavného súdu. Zároveň uviedol, že napadnuté konanie predstavuje bežnú agendu všeobecných súdov a navyše ide o výkon rozhodnutia, v zmysle ktorého nebol dlhodobo uskutočňovaný styk otca s maloletým dieťaťom.

III. Vyjadrenie mestského súdu a replika sťažovateľa

11. Predsedníčka mestského súdu vo svojom vyjadrení odkázala na písomné stanovisko sudkyne mestského súdu, ktorá je zákonnou sudkyňou v uvedenej veci od 12. júla 2023. Tá je toho názoru, že v napadnutom konaní koná plynulo a bez priet'ahov. K obdobiu, keď vo veci nebola zákonnou sudkyňou, sa nevie vyjadriť. Podľa názoru predsedníčky mestského súdu ústavná sťažnosť nie je dôvodná, keďže vzhľadom na množstvo podaní a návrhov jednotlivých účastníkov konania a ďalšie prebiehajúce konania týkajúce sa maloletého dieťaťa, ale najmä na vzťahy v rodine vyznačujúce sa výrazným rodičovským konfliktom, ide o skutkovo zložitú vec, pričom súd vo veci napriek objektívnym okolnostiam priebežne koná.

12. Mestský súd priebežne vykonával viaceré úkony aj v iných konaniach týkajúcich sa maloletého dieťaťa sťažovateľa smerujúce k asistovanému styku, psychologickému poradenstvu, odbornému sociálno-psychologickému poradenstvu, rodičov viedol k dobrovoľnému plneniu exekučného titulu s ohľadom na zisťovaný najlepší záujem maloletého dieťaťa. Toto množstvo úkonov bolo nevyhnutné uskutočniť v paralelne prebiehajúcich konaniach vzhľadom na odmietavý postoj dieťaťa k otcovi. Predsedníčka mestského súdu poukázala na skutočnosť, že sťažovateľ nevyužil sťažnosť na priet'ahy podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Výšku požadovaného finančného zadosťučinenia považuje za neprimerane vysokú.

13. Vzhľadom na obsah spisu a vyjadrenie mestského súdu ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k danému vyjadreniu a pristúpil k meritórnemu posúdeniu dôvodnosti ústavnej sťažnosti

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

14. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru zbytočnými priet'ahmi mestského súdu v napadnutom konaní, ktorého dĺžku považuje

sťažovateľ za neakceptovateľnú. Zbytočné prietahy zo strany mestského súdu mali byť spôsobené nečinnosťou mestského súdu, ako aj jeho neefektívnym postupom.

15. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd) osvojil judikatúru EŠLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. IV. ÚS 302/2020). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

16. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku a čl. 12 CMP, podľa ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu (resp. účastníkov konania) a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení procesných kódexov so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy týchto poriadkov.

17. Povinnosť súdu konať v civilnom mimosporovom konaní bez prietahov je vyjadrená napr. aj v § 30 CMP, podľa ktorého po začatí konania postupuje súd v súčinnosti s ostatnými subjektmi konania tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá, ďalej v § 31 CMP, podľa ktorého súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní, ale aj v § 34 CMP, ktorým je vylúčená aplikácia ustanovení Civilného sporového poriadku o koncentrácii konania (vrátane sudcovskej koncentracie konania).

18. Právna úprava vyplývajúca z Civilného mimosporového poriadku o výkone rozhodnutia vo veciach maloletých v spojení s vyhláškou o podrobnostiach výkonu rozhodnutia precizuje postup súdu v rámci vykonávacieho konania a zdôrazňuje ochranu maloletého dieťaťa pred ujmu, ktorá by mohla vzniknúť núteným výkonom rozhodnutia. Ukladá súdu povinnosť zohľadňovať nielen správanie povinného pri plnení povinností, ale aj správanie oprávneného pri realizácii práv vyplývajúcich z rozhodnutia, ako aj správanie a názor maloletého. Súdu umožňuje i v rámci vykonávacieho konania nariadiť neodkladné opatrenie, a to formou sociálneho, psychologického alebo iného odborného poradenstva. Aj naďalej je povinnosťou súdu zistiť, či pre neplnenie povinností vyplývajúcich z rozhodnutia existujú ospravedlniteľné dôvody. Ustanovenia Civilného mimosporového poriadku upravujú jednotlivé právne nástroje, ktoré majú viesť k dobrovoľnému splneniu rozhodnutia, prípadne k podrobeniu sa rozhodnutiu, napr. písomná výzva, upozornenie a nariadenie pojednávania (§ 379 CMP), uloženie pokuty (§ 382 CMP), rozhodnutie o zastavení výplaty príslušných dávok (§ 383 CMP). Zákon teda upravuje vyčerpávajúco všetky spôsoby výkonu rozhodnutia a tiež všetky nástroje, prípadne iné formy pôsobenia súdu vedúce k skutočnému dosiahnutiu výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí.

19. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sa skúma vždy

s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

20. Vzhľadom na špecifickosť dotknutého konania je potrebné uviesť, že postup súdu v konaní o výkon rozhodnutia o starostlivosti maloletých detí bude v zásade vždy odlišný, pretože je závislý od konkrétnych okolností prípadu (m. m. IV. ÚS 452/2013). Nevyhnutné je pritom dôsledne prihliadnuť v každej fáze konania o výkon rozhodnutia na záujem maloletého dieťaťa. Súd teda nemôže len mechanicky vychádzať z úpravy výkonu rodičovských práv a povinností vo vykonateľnom rozhodnutí, je povinný neustále vyhodnocovať, či nútený výkon rozhodnutia je v záujme maloletého (m. m. II. ÚS 375/2015).

21. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že konanie o výkon rozhodnutia vo veciach starostlivosti o maloletých tvorí štandardnú a pomerne početnú súčasť rozhodovacej činnosti súdov a napriek špecifickej povahe takéhoto konania vyžadujúcej citlivý prístup orgánov verejnej moci ho v zásade nemožno považovať za zložitú vec. Ústavný súd zároveň dodáva, že v súlade s judikatúrou ESLP patrí napadnuté konanie do skupiny tzv. citlivých konaní, ktorým by mali všeobecné súdy venovať zvýšenú pozornosť. V prerokovanej veci ide o osobitný druh konania, v ktorom zákon striktnie predpisuje, ako všeobecný súd musí vo veci postupovať. Navyše je nevyhnutné, aby všeobecný súd konal so zvláštnou naliehavosťou vzhľadom na prípadné dôsledky, aké nadmerná dĺžka konania môže mať vo vzájomných vzťahoch detí a ich rodičov.

22. Pri posudzovaní skutkovej zložitosti veci je tiež potrebné uznať pri tomto druhu konania vzhľadom na jeho charakter určitý stupeň náročnosti z hľadiska potreby dokazovania týkajúceho sa otázky dodržiavania povinností vyplývajúcich zo súdneho rozhodnutia o úprave styku s maloletým. Práve z dôvodu nevyhnutnosti zistiť, či sa povinná podrobuje rozhodnutiu, o ktorého výkon ide, a či prípadne existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinná nemôže podrobovať rozhodnutiu, je takéto konanie v zásade skutkovo zložitejšie, keďže aj v dôsledku princípu materiálnej pravdy, ktorý sa uplatňuje v civilných mimosporových konaniach, sa kladú zvýšené nároky na vo veci konajúci všeobecný súd v kontexte jeho povinnosti zisťovať skutočný stav veci, nielen skutkový, teda účastníkmi tvrdený (čl. 6 CMP). Zo samotnej ústavnej sťažnosti, jej príloh, ako aj príslušného súdneho spisu je zrejmé, že predmetná vec od začiatku vykazovala skutkovú zložitosť, ktorá bola daná v prvom rade komplikovaným vzťahom medzi sťažovateľom a matkou maloletej dcéry, čím je, prirodzene, ovplyvnený aj vzťah maloletej dcéry s jej otcom. S touto skutočnosťou súvisela potreba nariadenia odborného poradenstva rodičom i samotnej maloletej.

23. Ústavný súd taktiež konštatuje, že celková dĺžka konania bola sčasti ovplyvnená aj procesnou aktivitou sťažovateľa a vo významnej miere aj matky maloletého dieťaťa (povinnej), pričom obaja účastníci konania v celom priebehu napadnutého konania opakovane doručovali súdu početné procesné návrhy. Ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľovi konštatuje, že v súlade s platnou judikatúrou ESLP sťažovateľovi síce nemôže byť vyčítané uplatnenie procesných prostriedkov, ktoré mu na ochranu jeho práv poskytuje vnútroštátny právny poriadok, avšak na druhej strane

podľa ESLP nemožno pričítať štátu zodpovednosť za prietahy, ktoré v konaní vznikli v dôsledku nutnosti vysporiadať sa s takýmito návrhmi (k tomu pozri rozsudok ESLP č. 52859/99 z 25. 5. 2004 vo veci Dostál proti Českej republike, § 220).

24. Posledným kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup mestského súdu. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04).

25. Ústavný súd už na úvod poznamenáva, že samotná skutočnosť, že k realizácii styku medzi sťažovateľom a jeho maloletou dcérou nedochádza ani po viac ako šiestich rokoch od podania návrhu a po 5 a po roku od nariadenia výkonu rozhodnutia, nemožno z ústavnoprávneho hľadiska akceptovať. Ústavný súd pri dôkladnom rozbere procesnej činnosti okresného (mestského) súdu pritom zaznamenal viaceré súvislé obdobia nečinnosti, ako aj prvky neefektívnej činnosti, ktoré mali za následok vznik zbytočných prietahov.

26. V úvodnej fáze napadnutého konania okresný súd konal plynulo a bez prietahov, pričom výkon rozhodnutia nariadil po polroku od podania návrhu, a to uznesením z 13. mája 2019, ktoré bolo na podklade odvolania povinnej potvrdené aj uznesením krajského súdu z 28. augusta 2019. O plynulom priebehu napadnutého konania v uvedenom období svedčí aj fakt, že prvá ústavná sťažnosť sťažovateľa, v ktorej namietal zbytočné prietahy zo strany okresného súdu, bola uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 397/2020-18 z 20. augusta 2020 odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

27. Prvé súvislé obdobie nečinnosti konajúceho súdu zaznamenal ústavný súd v období od 2. februára 2021, keď konajúci súd nariadil neodkladné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu v zariadení TENENET o. z., až do 4. januára 2022, keď nariadil pojednávanie na 9. február 2022. Okresnému súdu pritom počas daného obdobia nečinnosti boli doručené mesačné priebežné správy daného občianskeho združenia, z ktorých vyplývalo, že neodkladné opatrenie neplní účel, keďže k stretnutiam nedochádza, resp. k nim dochádza len v značne obmedzenom rozsahu.

28. Ako neefektívny a neúčelný úkon posúdil ústavný súd uloženie povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu v organizácii Úsmev ako dar (12. 5. 2022) po tom, ako svojou povahou takmer identické neodkladné opatrenie nespĺnilo svoj účel a predĺžilo toto citlivé konanie o viac ako rok. Neprimeraná pasivita konajúceho súdu sa prejavila aj v nasledujúcom období, keď bolo nariadené pojednávanie (termín 9. 3. 2023, k pojednávaniu napokon nedošlo, pozn.) až po ďalšom roku od nariadenia neodkladného opatrenia. Okresný súd pritom disponoval správou ustanoveného občianskeho združenia, podľa ktorej ani uloženie danej povinnosti nespĺnilo svoj účel, keďže matka maloletého dieťaťa s občianskym združením nespôlupracovala a k stretnutiam medzi sťažovateľom a jeho dcérou naďalej nedochádzalo.

29. Najdlhšie obdobie nečinnosti zaznamenal ústavný súd od 9. marca 2023, keď okresný súd odročil pojednávanie na neurčito, až do 23. marca 2024, keď určil ďalší termín pojednávania. Ústavný súd berie na vedomie, že v danom období došlo k reorganizácii sústavy súdov a prechodom právomocí z okresných súdov na mestské sudy, ako aj k opakovanej zmene v osobe

zákonného sudcu, no vzhľadom na citlivosť prerokúvanej veci dané skutočnosti nie sú objektívne spôsobilé ospravedlniť viac ako ročnú nečinnosť na strane konajúceho súdu. V nadväznom období sa uskutočnili ďalšie dve pojednávania (13. 5. 2024, 31. 7. 2024), na ktorých sa rodičia zaviazali v realizácii styku medzi otcom a maloletým dieťaťom, no napriek uvedenému k styku naďalej nedochádzalo. Posledným úkonom mestského súdu bolo preto uloženie poriadkovej pokuty povinnej vo výške 500 eur podľa § 382 ods. 1 CMP.

30. Neobstojí argument predsedníčky mestského súdu, ktorá nerealizovanie styku medzi sťažovateľom a jeho dcérou ospravedlňovala negatívnym postojom povinnej, ako aj maloletej dcéry sťažovateľa. Skutočnosť, že povinná nespolupracuje a maloleté dieťa v dôsledku uvedeného bez akéhokoľvek racionálneho podkladu začalo odmietať svojho otca, nemožno považovať za takú okolnosť, ktorá by ospravedlňovala pasivitu konajúceho súdu, ktorý v danom okamihu bol povinný byť nápomocným či dozorujúcim orgánom pri zabezpečení styku rodiča s dieťaťom pri existujúcej úprave práv a povinností vyplývajúcej z právoplatného exekučného titulu.

31. V priebehu napadnutého konania povinná opakovane neumožnila stretnutia maloletej s otcom, nepodrobila sa ustanovenému psychologickému poradenstvu a zároveň neumožnila podrobiť sa danému poradenstvu ani maloletej dcére, a preto bolo predovšetkým zodpovednosťou mestského súdu, aby sa vysporiadal s pasivitou, resp. nedostatočnou súčinnosťou povinnej tak, aby bola naplnená z povahy predmetu napadnutého konania vyplývajúca požiadavka na urýchlené rozhodnutie veci. V záujme udržania a rozvoja vzťahu sťažovateľa s maloletou mestský súd mohol zvážiť aj využitie ďalších opatrení, ktoré mal v zmysle platnej právnej úpravy k dispozícii. Právny poriadok ponúka celú škálu donucovacích opatrení, ktoré napomáhajú oprávnenému rodičovi dosiahnuť výkon práva styku, a to okrem nariadenia pojednávania zastavenie výplaty štátnych sociálnych dávok, uloženie aj opakovaných pokút, ktorých využitie mal mestský súd zvažovať, aby plynutím času nedošlo k ochladnutiu vytvorených citových väzieb medzi maloletým a rodičom, ktorému dieťa nie je do osobnej starostlivosti zverené.

32. Ústavný súd tak po zvážení všetkých relevantných skutočností, prihliadajúc na celkovú dĺžku napadnutého konania a skutočnosť, že postup konajúceho súdu bol poznačený viacerými obdobiami nečinnosti, ako aj výraznými prvkami neefektívnej činnosti, konštatuje, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu). Vzhľadom na skutočnosť, že konanie stále prebieha, ústavný súd prikázal mestskému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

33. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva. Vzhľadom na okolnosti prípadu a intenzitu zásahu do práv sťažovateľa mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur, ktoré je mestský súd povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3

výroku tohto nálezu). V prevyšujúcej časti požadovaného nároku na priznanie finančného zadostučinenia ústavný súd návrhu nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

34. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 856,75 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie ústavnej sťažnosti) vykonané v roku 2024 podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2024 v sume 343,25 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2024 v sume 13,73 eur (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca sťažovateľa je platiteľom tejto nepriamej dane. Pri určení výšky jej sadzby postupoval podľa § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), v zmysle ktorého sa pri zmene sadzby dane použije pri každom vzniku daňovej povinnosti sadzba dane platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť právnemu zástupcovi sťažovateľa vznikla dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných do 31. decembra 2024 použil ústavný súd sadzbu dane z pridanej hodnoty vo výške 20 %.

35. Vzhľadom na uvedené ústavný súd vo veci náhrady trov konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. februára 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu